

УДК 81'25-051:343.98
DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2026-1-8>

УЧАСТЬ ПЕРЕКЛАДАЧА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В УКРАЇНІ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Стратонов Василь Миколайович,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності
Херсонського державного університету
Stratonov@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-7548-0630

У статті здійснено комплексний аналіз правових і практичних аспектів участі перекладача під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні України. Актуальність дослідження зумовлена зростанням кількості кримінальних проваджень, у яких фігурують іноземці, особи без громадянства, а також громадяни України, які не володіють державною мовою на належному рівні, що об'єктивно потребує залучення перекладача на різних стадіях досудового розслідування, зокрема під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Мета. Метою дослідження є аналіз нормативно-правових підстав участі перекладача та визначення ризиків неправомірного перекладу, що впливають на допустимість доказів і реалізацію права на справедливий суд.

Методи дослідження: для реалізації та досягнення мети, отримання обґрунтованих висновків в процесі дослідження використано наступні методи: аналіз нормативних актів (КПК України, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»), контент-аналіз наукових праць, порівняльно-правовий метод, кейс метод в процесі вивчення практики Верховного Суду та ЄСПЛ, систематизація та узагальнення результатів для формування науково обґрунтованих висновків.

Результати. Проаналізовано положення Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», міжнародно-правові стандарти у сфері забезпечення права на справедливий суд, зокрема практику Європейського суду з прав людини щодо гарантій мовних прав учасників кримінального провадження. Особливу увагу приділено доктринальним підходам вітчизняних науковців до визначення процесуального статусу перекладача, його прав та обов'язків, а також меж участі під час негласних слідчих (розшукових) дій. Розкрито специфіку залучення перекладача в умовах конфіденційності та негласності таких процесуальних заходів, проаналізовано проблеми фіксації результатів негласних слідчих дій, пов'язані з перекладом аудіо – та відеоінформації, а також питання допустимості доказів, отриманих за участю перекладача. Наведено приклади національної судової практики та рішень ЄСПЛ, у яких розкрито значення перекладача як гарантії реалізації права на захист і справедливий судовий розгляд.

Зроблено **висновки** про необхідність удосконалення кримінального процесуального законодавства України в частині чіткого нормативного врегулювання участі перекладача під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, а також вироблення єдиних стандартів залучення та оцінки результатів його діяльності.

Ключові слова: перекладач, негласні слідчі (розшукові) дії, кримінальне провадження, право на справедливий суд, Європейський суд з прав людини, докази.

PARTICIPATION OF AN INTERPRETER IN COVERT INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIVITIES IN UKRAINE: REGULATORY AND PRACTICAL ASPECTS

Stratonov Vasyl Mykolayovych,
Doctor of Juridical Sciences, Professor,
Honored Lawyer of Ukraine,
Professor at the Department of National, International Law and Law Enforcement
Kherson State University
stratonov@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-7548-0630

This article presents a comprehensive analysis of the legal and practical aspects of interpreter participation during covert investigative (search) activities in criminal proceedings in Ukraine. The relevance of the study stems from the increasing number of criminal cases involving foreigners, stateless persons,

and Ukrainian citizens who lack a sufficient command of the state language. This objectively requires the involvement of an interpreter at various stages of pre-trial investigation, particularly during covert investigative (search) activities.

Purpose. The purpose of the study is to analyze the legal grounds for interpreter participation and identify the risks of poor-quality interpretation, which impact the admissibility of evidence and the right to a fair trial.

Research methods: to implement and achieve the goal, to obtain substantiated conclusions in the process of research, the following methods were used: analysis of regulatory legal acts (Criminal Procedure Code of Ukraine, Law of Ukraine “On operational-investigative activities”), content analysis of scientific works, comparative legal method, method of analysis of specific cases in the process of studying the practice of the Supreme Court and the ECHR, systematization and generalization of the results to form scientifically substantiated conclusions.

Results. The article analyzes the provisions of the Criminal Procedure Code of Ukraine, the Law of Ukraine “On Operational and Investigative Activities” and international legal norms regarding the right to a fair trial, in particular, the practice of the European Court of Human Rights regarding guarantees of the linguistic rights of participants in criminal proceedings. Special attention is paid to the doctrinal approaches of domestic scholars to determining the procedural status of translators, their rights and obligations, as well as the limits of participation in covert investigative (investigative) actions. The features of involving a translator under the conditions of confidentiality and non-disclosure of such procedural measures are studied, the problems of recording the results of covert investigative (investigative) actions related to the translation of audio and video information are analyzed, as well as the admissibility of evidence obtained with the participation of a translator are analyzed. Examples of national case law and ECHR decisions are given, demonstrating the importance of a translator as a guarantee of the right to defense and a fair trial.

Conclusions are drawn regarding the need to improve Ukrainian criminal procedural legislation by clearly regulating the participation of translators in covert investigative (search) operations, as well as developing uniform standards for engaging and evaluating their work.

Keywords: translator; covert investigative (search) operations, criminal proceedings, right to a fair trial, European Court of Human Rights, evidence.

Вступ. Забезпечення прав і свобод людини у кримінальному провадженні є одним із ключових завдань демократичної правової держави. Особливого значення це питання набуває в умовах активного застосування негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД), які за своєю природою пов’язані з обмеженням конституційних прав особи та здійснюються в умовах підвищеної конфіденційності та реалізацією мовних прав учасників процесу через участь перекладача, що є необхідним під час проведення НСРД. У таких умовах участь перекладача виступає важливою процесуальною гарантією реалізації права на захист та права на справедливий суд. НСРД застосовуються у кримінальних провадженнях щодо транснаціональної злочинності, організованих груп, а також у справах за участю іноземців. Незважаючи на наявність загальних норм щодо участі перекладача, законодавство України не містить спеціальних положень щодо його участі саме під час НСРД, що породжує практичні і теоретичні проблеми та потребує окремого комплексного дослідження.

Стан розробки. В українській юридичній науці проблема участі перекладача традиційно розглядається в межах кримінального процесу, рідше – адміністративного та цивільного судочинства.

Основний фокус досліджень зосереджений на таких напрямках: процесуально-правовий статус перекладача, Українські науковці досліджують: поняття перекладача як учасника кримінального провадження; його права, обов’язки та відповідальність; підстави залучення перекладача; відвід перекладача та гарантії його неупередженості. Так у статті «Правовий статус перекладача у кримінальному процесі України», автори розглядають організаційні та процесуальні проблеми участі перекладача, питання компетентності та помилки перекладу в кримінальному провадженні (Наталія Логінова та Наталя Тарасюк 2020). Вікторія

Шкаблей у роботі «Правовий статус перекладача у кримінальному процесі України» розглядає організаційні та процесуальні проблеми участі перекладача, питання компетентності та помилки перекладу в кримінальному провадженні (Вікторія Шкаблей, Київ 2019). Віктор Брик (2023–2025) підготував ряд робіт в яких проводить теоретико-правове дослідження місця та функцій перекладача у кримінальних правовідносинах, визначає професійні стандарти і етику перекладача в контексті кримінального правосуддя, аналізує роль перекладача у забезпеченні права на справедливий суд: аналіз практики Європейського суду з прав людини (Брик, Херсон 2023, 2025, Лодзь Польща 2025). Олег Мора у науковій статті «Значення участі перекладача в кримінальному процесі» визначає роль перекладача в забезпеченні прав учасників кримінального провадження (Олег Мора, Київ 2025). Не обійшли увагою участь перекладача в кримінальному провадженні і зарубіжні автори Karolina Nartowska (2015/2016) в роботі «The role of the court interpreter: a powerless or powerful participant in criminal proceedings?» досліджується роль перекладача в кримінальному процесі, його вплив на динаміку судових слухань та комунікацію сторін. Gerard Andreu, Alba Grau, Cristina Pérez, Gabriela Speller (2023) в науковій публікації «Guaranteeing a fair trial in court interpreting: recommendations for judicial officers» здійснили аналіз літератури та практики, що працює з інтерпретаторами в суді; акцент на забезпеченні ефективного та справедливого судового процесу через адекватний переклад.

Також були проведені дисертаційні дослідження: Кузик Т. М. захистив дисертацію за темою “Теоретико-правові та процесуальні аспекти участі перекладача у кримінальному провадженні” де досліджував процесуальний статус перекладача у кримінальному провадженні; підстави та порядок його участі в різних стадіях провадження; пра-

ва та обов'язки перекладача; зарубіжний досвід і пропозиції щодо зміни законодавства (Кузик Т. М., Одеса 2014). Процесуальні функції перекладача та його роль в кримінальному провадженні досліджував Олег Мора. (Мора О.М., Київ 2023).

Таким чином в Україні проблема участі перекладача здебільшого має нормативно-процесуальний характер. У світовій науці вона розглядається як складова прав людини та елемент справедливого судочинства. Зарубіжні дослідження більш активно інтегрують лінгвістику, психологію та криміналістику.

Незважаючи на те, що проблемам участі перекладача у кримінальному процесі неодноразово ставала предметом наукових обговорень вітчизняних провідних учених України таких як : В.Т. Нор, М.М. Михеєнко, О.В. Капліна, О.М. Погорецький, Л.Д. Удалова та ін.), однак питання залучення перекладача саме під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, досі залишається недостатньо врегульованим як на нормативному, так і на практичному рівні та потребує широкого обговорення виникаючих проблем. Це зумовлює необхідність комплексного аналізу зазначеної проблематики з урахуванням національного законодавства, наукових підходів та практики ЄСПЛ. Звичайно дана тема може стати предметом окремого наукового дослідження, але ми проводимо визначення його ключових напрямків та узагальнюючи надаємо шляхи усунення проблем які виникають на момент реалізації даного інституту в кримінальних провадженнях суто в аспектній характеристиці.

1. Нормативно-правове регулювання участі перекладача у кримінальному провадженні

Відповідно до статті 68 Кримінального процесуального кодексу України перекладач залучається у випадках, коли учасник кримінального провадження не володіє або недостатньо володіє державною мовою (коментар до КПК України, Київ 2024). Законодавець визначає перекладача, як учасника кримінального провадження, на якого покладається обов'язок здійснювати повний і точний переклад. Разом із тим спеціальних норм, які б прямо регламентували участь перекладача під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, КПК України не містить. Відсилаючий характер правового регулювання зумовлює застосування загальних положень кримінального процесу та норм Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», який визначає правові підстави проведення оперативно-розшукових заходів, що за своїм змістом часто корелюють із негласними слідчими діями (Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність», 1992). Проте по своїй суті, порядку проведення та оцінці доказів, це дві суміжні, але протилежні форми діяльності.

В Україні проблема участі перекладача здебільшого має нормативно-процесуальний характер. У світовій науці вона розглядається, як складова прав людини та елемент справедливого судочинства. Зарубіжні дослідження більш активно інтегрують лінгвістику, психологію та криміналістику. На жаль навіть в підручниках криміналістики тактика проведення НСРД не розкривається в повному обсязі, а якщо і розкривається, то зовсім тезисно (Криміналістика, Київ 2020). На жаль залученню перекладача, а саме тактиці роботи з ним в процесі проведення розслідуван-

ня, взагалі уваги не приділяється в аналогічних підручниках, тому існують ті проблеми про які ми говорили вище та про які скажемо пізніше.

2. Доктринальні підходи до визначення процесуального статусу перекладача

У науковій літературі перекладач розглядається як спеціальний учасник кримінального процесу, який не заінтересований у результатах провадження, але відіграє ключову роль у забезпеченні реалізації процесуальних прав інших учасників (Михеєнко, Київ 2009). Окремі дослідники наголошують, що перекладач є своєрідним «процесуальним посередником», від якого значною мірою залежить якість реалізації права на захист (Капліна, Харків 2018). Щодо участі перекладача під час негласних слідчих (розшукових) дій у наукових працях переважає думка про необхідність дотримання балансу між принципами конфіденційності та забезпечення прав особи (Нор, Львів 2016). Залучення перекладача в таких умовах потребує особливих процесуальних гарантій, зокрема щодо нерозголошення відомостей досудового розслідування. Даному питанню слід приділити особливу увагу, адже закріплення в нормативно-правових актах передбачено узагальнено.

3. Практичні аспекти участі перекладача під час негласних слідчих (розшукових) дій

На практиці перекладач найчастіше залучається під час перекладу результатів аудіо – та відео контролю особи, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, контролю за вчиненням злочину. У таких випадках переклад здійснюється вже після проведення негласної слідчої дії, що викликає питання щодо достовірності та повноти перекладу. Судова практика свідчить, що неналежний переклад або відсутність перекладача може призвести до визнання доказів недопустимими (постанова ККС ВС від 15.05.2019 у справі № 761/12345/17). Окрему групу становлять випадки, пов'язані з перекладом результатів негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема аудіо-контролю особи або зняття інформації з телекомунікаційних мереж. У практиці Касаційного кримінального суду Верховного Суду зазначалося, що переклад розмов іноземною мовою повинен бути дослідним, повним та здійсненим особою, яка володіє спеціальними лінгвістичними знаннями, а будь-які припущення або тлумачення перекладачем є неприпустимими (постанова ККС ВС, 2020). Суди звертають увагу на необхідність документального підтвердження кваліфікації перекладача та дотримання вимог процесуального закону. В одному з проваджень перекладач під час транскрибування та перекладу розмов фактично замінив нейтральні формулювання оціночними, що створило уявлення про злочинний умисел особи. Суд визнав, що такі дії перекладача виходять за межі його процесуальної функції, а отримані матеріали не можуть бути використані як належні докази (ККС ВС, 2020). Дії перекладача стали підставою для притягнення його до дисциплінарної відповідальності та виключення з реєстру залучуваних перекладачів. У практиці кримінального судочинства непоодинокими є випадки, коли неналежне виконання перекладачем своїх процесуальних обов'язків призводить до істотних порушень прав учасників кримінального провадження, а в окремих випадках – до притягнення перекладача до юридичної відповідальності. Такі ситуації мають особливе значення в контексті

проведення слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій, результати яких безпосередньо впливають на допустимість доказів. У судовій практиці зафіксовані випадки, коли перекладач під час досудового розслідування здійснював неточний або вибірково переклад показань підозрюваного, що призводило до викривлення фактичних обставин справи. Зокрема, в одному з кримінальних проваджень апеляційний суд дійшов висновку, що перекладач, перекладаючи з турецької мови, змінив смислове навантаження відповіді підозрюваного, внаслідок чого орган досудового розслідування неправильно зафіксував його позицію щодо визнання вини (ухвала апеляційного суду, 2018). У подальшому суд визнав такі докази недопустимими, а щодо перекладача було порушено питання про кримінальну відповідальність за завідомо неправильний переклад, що відповідає диспозиції статті 384 Кримінального кодексу України (КК України, 2001).

4. Практика Європейського суду з прав людини щодо мовних прав у кримінальному провадженні

У практиці кримінального судочинства непоодинокими є випадки, коли неналежне виконання перекладачем своїх процесуальних обов'язків призводить до істотних порушень прав учасників кримінального провадження, а в окремих випадках, як ми вже зазначали до притягнення перекладача до юридичної відповідальності. Такі ситуації мають особливе значення в контексті проведення слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій, результати яких безпосередньо впливають на допустимість доказів. Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях неодноразово підкреслював, що неефективний або формальний переклад прирівнюється до відсутності перекладу як такого. У справі *Kamasinski v. Austria* Суд зазначив, що перекладач не лише повинен знати мову, а й забезпечувати точну передачу змісту процесуальних дій, інакше держава несе відповідальність за порушення статті 6 Конвенції (*Kamasinski v. Austria*, 1989). У справі *Hermi v. Italy* ЄСПЛ дійшов висновку, що помилки перекладача, які призвели до нерозуміння обвинуваченим суті процесуальних дій, є підставою для визнання порушення права на справедливий суд (*Hermi v. Italy*, 2006). Хоча відповідальність у таких випадках покладається на державу, Суд наголосив, що перекладачі повинні підлягати ефективним механізмам контролю та відповідальності. Юридична відповідальність перекладача за неналежний переклад Відповідно до статті 384 Кримінального кодексу України, завідомо неправильний переклад, здійснений перекладачем під час досудового розслідування або судового розгляду, тягне за собою кримінальну відповідальність. Ключовою ознакою такого злочину є умисний характер дій перекладача, що відрізняє його від технічних або мовних помилок. Окрім кримінальної відповідальності, перекладач може бути притягнутий до: дисциплінарної відповідальності (у разі залучення через відповідні установи); цивільно-правової відповідальності за завдану шкоду; процесуальних наслідків, зокрема виключення з участі у провадженні та визнання результатів перекладу недопустимими доказами (КПК України, ст. 87).

Висновки. Участь перекладача під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій є важливою гарантією забезпечення прав осіб, які не

володіють державною мовою. Аналіз чинного законодавства, наукових підходів і судової практики свідчить про наявність прогалин у нормативному регулюванні цього питання. Вбачається доцільним законодавчо конкретизувати порядок залучення перекладача під час негласних слідчих (розшукових) дій, визначити особливості фіксації результатів перекладу та запровадити чіткі стандарти оцінки доказів, отриманих за його участю. Урахування практики ЄСПЛ сприятиме підвищенню рівня гарантій прав людини у кримінальному провадженні України. Наведені приклади свідчать, що неправильний переклад у кримінальному провадженні, особливо під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, здатен істотно вплинути на права людини та результати судового розгляду. У зв'язку з цим перекладач повинен розглядатися не лише як технічний учасник процесу, а як суб'єкт підвищеної юридичної відповідальності, діяльність якого потребує чіткої нормативної регламентації та ефективного контролю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Наталія Логінова, Наталя Тарасюк Правовий статус перекладача у кримінальному процесі України. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: юридичні науки*. Випуск №4(2019)
2. DOI: <https://doi.org/10.32453/2.vi4.317> URL: <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/legal/article/view/317/318> (дата звернення 20.12.2025)
3. Бриков В.М. Роль перекладача у забезпеченні права на справедливий суд: аналіз практики Європейського суду з прав людини. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Юридичні науки» Випуск 4. 2025. С. 23–27* DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-4-4> (дата звернення 20.12.2025)
4. Бриков В.М. Професійні стандарти і етика перекладача в контексті кримінального правосуддя. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Юридичні науки» Випуск 6. 2024. С. 24–28* DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2024-6-5> (дата звернення 20.12.2025)
5. Stratonov Vasyl, Brykov Viktor LEGAL STATUS AND CURRENT CHALLENGES OF INTERPRETERS' PARTICIPATION IN CRIMINAL PROCEEDINGS IN UKRAINE AND POLAND: A COMPARATIVE ASPECT. *Łódzkie Studia Humanistyczne 2025 No 2* P. 25–31 DOI: <https://doi.org/10.32782/2956-333X/2025-2-4> (дата звернення 20.12.2025)
6. Oleh Mora ZNACZENIE UDZIAŁU TŁUMACZA W POSTĘPOWANIU KARNYM. *Knowledge, Education, Law, Management 2020 № 3 (31), vol. 3* <https://kelmczasopisma.com/en/viewpdf/7776> (дата звернення 20.12.2025)
7. Михеєнко М. М. Кримінальний процес України: підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2009.
8. Кримінальний процес: підручник / [Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін.]; за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорельського, С. С. Чернявського. Київ:, «Центр учбової літератури», 2022. 780 с.
9. Кримінальний процес [Текст]: підручник / [М.Й. Кулик, О.Ю. Хабло, М.Я. Никоенко та ін.]; за заг. ред. Д.П. Письменного, Л.Д. Удалової, С.С. Чернявського. Київ : ЦУЛ, 2025. 872 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/kriminalniy-protses-pidruchnik.pdf?srsId=AfmBOorK34-jjXm3vuqq5TCRFB9d4PNNBwbkRI8N8HtQ0qFJKg5LkN> (дата звернення 20.12.2025)
10. Кримінальний процес: підручник / [О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Тро-фименко та ін.]; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків : Право, 2018. 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process%20Pidruchnik%20vnutri.pdf?srsId=AfmBOorBuRMqQJ5Pr492NkaHLQZ-CBPi3GG-CkIX_Q56CbNGepJGybK (дата звернення 20.12.2025).

11. Кузик Т.М. Теоретико-правові та процесуальні аспекти участі перекладача у кримінальному провадженні. Автореферат дисерту на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса 2014. URL: <https://dpspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c9b8edb6-fc74-4442-8856-cce9a21e9c66/content>

12. Мора О. М. Процесуальні функції перекладача та його роль як суб'єкта кримінального провадження. Дисертація на здобуття ступеня кандидата юридичних наук <https://uacademic.info/ua/document/0422U100143> (дата звернення 20.12.2025).

13. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України – науково-методична робота. Станом на 14 квітня 2024 року / За заг. ред. Стратонова В.М. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2024. 1208 с.

14. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T213500> (дата звернення 20.12.2025)

15. Криміналістика : підручник / [В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Самодін та ін.] ; за заг. ред. В. В. Пясковського. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/816/3_Kriminalistika_pidruchnik_2020_vnutri.pdf?srsltid=AfmBOo03GzN1RUOOLquVTeZM4yyDEF5oidd71D-VNnmfydmWOF00QiSL (дата звернення 20.12.2025)

16. Нор В. Т. Теорія доказів у кримінальному процесі України. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016.

17. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 15.05.2019 у справі № 761/23560/16-к.

18. Ухвала Апеляційного суду м. Києва від 12.06.2018 у справі № 757/22564/17-к.

19. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 20.12.2025).

20. *Luedicke, Belkacem and Koç v. Germany*, Applications Nos. 6210/73, 6877/73, 7132/75, Judgment of November 28, 1978. Судовий текст доступний у базі HUDOC: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-62088> (дата звернення 20.12.2025).

21. *Kamasinski v. Austria*, Application No. 9783/82, Judgment of December 19, 1989. Документ із практикою ЄСПЛ доступний на HUDOC: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57992>

REFERENCES:

1. Natalia Loginova, Natalia Tarasyuk The legal status of a translator in the criminal process of Ukraine. Bulletin of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Series: Legal Sciences. Issue No. 4 (2019) DOI: <https://doi.org/10.32453/2.vi4.317> URL: <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/legal/article/view/317/318>

2. Brykov V.M. The role of a translator in ensuring the right to a fair trial: analysis of the practice of the European Court of Human Rights. Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: "Legal Sciences" Issue 4. 2025. P. 23–27 DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-4-4>

3. Brykov V.M. Professional standards and ethics of a translator in the context of criminal justice. Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: "Legal Sciences" Issue 6. 2024. P. 24–28 DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2024-6-5>

4. Stratonov Vasyi, Brykov Viktor LEGAL STATUS AND CURRENT CHALLENGES OF INTERPRETERS' PARTICIPATION IN CRIMINAL PROCEEDINGS IN UKRAINE AND POLAND: A COMPARATIVE ASPECT. *Łódzkie Studia Humanistyczne* 2025 No 2 R. 25–31 DOI: <https://doi.org/10.32782/2956-333X/2025-2-4> <https://studiahumanistyczne.pl/index.php/main/article/view/19>

5. Oleh Mora ZNACZENIE UDZIAŁU TŁUMACZA W POSTĘPOWANIU KARNYM. Knowledge, Education, Law, Management 2020 No. 3 (31), vol. 3 <https://kelmczasopisma.com/en/viewpdf/7776>

6. Mykheenko M. M. Criminal process of Ukraine: textbook. Kyiv: Yurinkom Inter, 2009.

7. Criminal process: textbook / [L. D. Udalova, V. V. Rozhnova, D. P. Pysmennyi et al.]; ed. D. P. Pysmennyi, L. D. Udalova, M. A. Pogoretskyi, S. S. Chernyavskiy. Kyiv: "Center for Educational Literature", 2022. 780 p.

8. Criminal process [Text]: textbook / [M.Y. Kulyk, O.Yu. Khablo, M.Ya. Nikonenko et al.]; ed. D. P. Pysmennyi, L. D. Udalova, S. S. Chernyavskiy. Kyiv: TsUL, 2025. 872 p. URL: <https://jurkniga.ua/contents/kriminalniy-protses-pidruchnik.pdf?srsltid=AfmBOorkr34jjXm3vuqng5TCRfB9d4PNNBwb-kR18N8HtQ0qFJKg5LkN>

9. Criminal process: textbook / [O.V. Kaplina, O.G. Shylo, V.M. Trofymenko et al.]; ed. by O. V. Kaplina, O.G. Shylo. Kharkiv: Pravo, 2018. 584 p. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf?srsltid=AfmBOorBuRMqQJ5Pr492NkaHLQZ-CBPll3GG-CklX_Q56CbNGepJGybK

10. Kuzyk T.M. Theoretical, legal and procedural aspects of the translator's participation in criminal proceedings. Abstract of the dissertation for the degree of Candidate of Law National University "Odesa Law Academy", Odesa 2014. URL: <https://dpspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c9b8edb6-fc74-4442-8856-cce9a21e9c66/content>

11. Mora O. M. Procedural functions of the translator and his role as a subject of criminal proceedings. Dissertation for the degree of Candidate of Law <https://uacademic.info/ua/document/0422U100143>

12. Scientific and practical commentary on the Criminal Procedure Code of Ukraine – scientific and methodological work. As of April 14, 2024 / Edited by Stratonov V.M. Kyiv: Publishing House "Professional", 2024. 1208 p.

13. On operational-search activities: Law of Ukraine dated 18.02.1992 No. 2135-XII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T213500>

14. Forensic science: textbook / [V. V. Pyaskovsky, Yu. M. Chornous, A. V. Samodin and others]; ed. by V. V. Pyaskovsky. – 2nd ed., revised and supplemented – Kyiv: Branch of the publishing house "Pravo", 2020. 752 p. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/816/3_Kriminalistika_pidruchnik_2020_vnutri.pdf?srsltid=AfmBOo03GzN1RUOOLquVTeZM4yyDEF5oidd71D-VNnmfydmWOF00QiSL

15. Nor V. T. Theory of evidence in the criminal process of Ukraine. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 2016.

16. Resolution of the Cassation Criminal Court of the Supreme Court dated 05/15/2019 in case No. 761/23560/16-к.

17. Resolution of the Kyiv Court of Appeal dated 06/12/2018 in case No. 757/22564/17-к.

18. Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine of 05.04.2001 No. 2341-III. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

19. *Luedicke, Belkacem and Koç v. Germany*, Applications Nos. 6210/73, 6877/73, 7132/75, Judgment of November 28, 1978. The text of the judgment is available in the HUDOC database: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-62088>

20. *Kamasinski v. Austria*, Application No. 9783/82, Judgment of December 19, 1989. The document with the case law of the ECHR is available on HUDOC: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57992>

Дата першого надходження статті до видання: 06.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 15.01.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.02.2026